

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

обов'язкової освітньої компоненти

«Навчальна практика»

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань:	07 Управління і адміністрування
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Розробники:

**Бак Н.А., доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент**

Профайли викладача:

<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/bak-nataliya-andriyivna>

Контактний тел.:

+380507471033

E-mail:

n.bak@chnu.edu.ua

Профайл викладача:

Жаворонок А.В., доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент

<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/zhavoronok-artur-vitalijovych>

Контактний тел.:

+380501698281

E-mail:

a.zhavoronok@chnu.edu.ua

Профайл викладача:

**Ткач Є.В., доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент**

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/tkach-veygen-viktorovych>

Контактний тел.:

+380509699710

E-mail:

e.tkach@chnu.edu.ua

Профайл викладача:

**Третьякова О.В., доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент**

<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/tretyakova-olena-vasylivna>

Контактний тел.:

+380509092590

E-mail:

o.tretyakova@chnu.edu.ua

Консультації:

**он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю**

1. Анотація освітньої компоненти. Згідно з освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» один з етапів практичної підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти – це проходження навчальної практики.

2. Мета навчальної практики - ознайомлення здобувачів з особливостями майбутньої професійної діяльності, формування загальних і фахових компетентностей на базі одержаних знань, а також набуття практичного досвіду для забезпечення готовності до трудової діяльності.

Поставлена мета обумовила наступні завдання навчальної практики:

- закріплення теоретичних і практичних знань, здобутих при вивченні освітніх компонент;

- ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, професійними вимогами та основними сферами майбутньої професійної діяльності;

- вивчення нормативно-законодавчої бази, яка є правовою основою функціонування фінансових органів, установ і фінансових підрозділів суб'єктів господарювання;

- вивчення завдань, функцій та структури фінансових органів, установ і фінансових підрозділів суб'єктів господарювання в процесі їхньої діяльності;

- оволодіння навичками узагальнення інформації, оформлення текстових і табличних документів, використовуючи відповідне програмне забезпечення;

- узагальнення результатів проходження практики, підготовка та захист звіту.

3. Пререквізити: Згідно зі структурно-логічною схемою освітньо-професійної програми, здобувачі проходять навчальну практику в четвертому семестрі (другий рік навчання). Забезпечуючими дисциплінами для проходження навчальної практики є «Вступ у спеціальність», «Гроші і кредит», «Фінанси», «Фінанси домогосподарств», «Фінанси підприємств», «Банківська система» та інші.

4. Результати навчання: Відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 Управління і адміністрування проходження навчальної практики сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи та страхування або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань і постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

5. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	
Денна	II	IV	2	60	Захист
Заочна	II	IV	2	60	Захист

6. Методи навчання та методи оцінювання.

Методи навчання:

- вербальні методи;
- пояснювально-ілюстративні методи;
- проблемно-пошукові методи;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

Форми та методи оцінювання:

- презентація результатів виконання завдань;
- захист навчальної практики.

7. База та порядок проходження практики

Практична підготовка здобувачів проводиться на кафедрі фінансів і кредиту.

Проходження практики включає такі етапи:

1. Проходження інструктажу з організації навчальної практики.
2. Відпрацювання питань програми практики.
3. Збір, узагальнення й опрацювання матеріалу.
4. Написання текстової частини звіту та його оформлення.
5. Захист практики.

При проходженні навчальної практики здобувачі повинні ознайомитися з діяльністю таких суб'єктів:

- 1) фінансовий підрозділ органу державної влади / місцевого самоврядування;
- 2) територіальний підрозділ загальнодержавного органу управління фінансами (Державна податкова служба України / Державна аудиторська служба України / Державна казначейська служба України / Пенсійний фонд України тощо);
- 3) суб'єкт господарювання;
- 4) фінансовий посередник (банк / страхова компанія / кредитна спілка тощо).

Здобувач під час проходження практики повинен:

1. Ознайомитися з програмою практики.
2. Пройти організаційний та безпековий інструктажі.
3. Відпрацювати програму проходження практики з керівником.
4. Виконати завдання програми практики.
5. Своєчасно підготувати та оформити звіт з практики, дотримуючись **політики академічної доброчесності**.
6. Подати звіт про проходження практики на кафедру.
7. Захистити звіт про проходження практики.

8. Критерії оцінювання.

Звіт з практики захищається (з диференційованою оцінкою) здобувачем перед комісією. Результати проходження та захисту практики оцінюються за 100-бальною шкалою Університету. Здобувач оцінюється за критеріями, узгодженими зі шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного захисту)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним проходженням)

Підсумкова оцінка за проходження та захист звіту з практики складає максимум 100 балів.

За звіт	За захист звіту	Загальна кількість балів
60	40	100

Оцінювання звіту та захисту з практики

Бали	Критерії оцінювання звіту з практики	Критерії оцінювання захисту практики
A	Здобувач оформив звіт з практики згідно з вимогами. Звіт має всі структурні елементи. Подав звіт для перевірки своєчасно. Здобувачем повністю розкритий зміст усіх тем. На основі проведених під час практики досліджень робить ґрунтовні висновки.	Здобувач на поставлені питання дає глибокі й теоретично правильні відповіді, грамотно узагальнює матеріал і робить відповідні висновки. Вільно володіє матеріалом програми практики, економічної літератури й законодавчо-нормативної бази. Вміє аналізувати отриману інформацію та пов'язувати теорію з практикою.
B	Здобувач оформив звіт з практики згідно з вимогами. Звіт представлено для перевірки своєчасно. Здобувач виконав програму практики без суттєвих зауважень. На основі проведеного дослідження зробив відповідні висновки.	Здобувач володіє навчальним матеріалом на належному рівні на основі вивченої програми практики та законодавчо-нормативної бази. Демонструє достатній рівень умінь робити порівняння та аналізувати інформацію. Зміст відповіді має незначні неточності. Узагальнює матеріал і робить відповідні висновки.
C	Здобувач оформив звіт з практики згідно з вимогами, подав його для перевірки своєчасно. Здобувач виконав завдання програми практики на належному рівні, допустив несуттєві	Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі на основі вивченої програми практики та законодавчо-нормативної бази. Здатний застосувати вивчений матеріал, вміє узагальнювати і систематизувати

	помилки при оформленні звіту. На основі проведеного дослідження зробив висновки.	інформацію під керівництвом викладача. Відповідає на питання, але зміст відповіді має окремі неточності.
D	Здобувач оформив звіт з практики згідно з вимогами, подав його для перевірки із запізненням. Виконав на достатньому рівні завдання програми практики. Звіт містить певні недоліки. На основі проведеного аналізу зробив висновки.	Здобувач володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні. Виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але викладає його неповно, непослідовно, припускається неточностей у визначенні понять. За допомогою викладача може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
E	Здобувач оформив звіт з практики згідно з вимогами, подав його для перевірки із запізненням. Виконав завдання практики на базовому рівні. На основі проведеного дослідження зробив висновки, які не мають достатньої аргументації.	Здобувач володіє матеріалом на базовому рівні, здатний за допомогою викладача відтворити значну його частину. За допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти допущені помилки, але при цьому відповідає не на всі поставлені питання.
F _x	Здобувач оформив звіт з практики з порушенням вимог (звіт не має всіх структурних елементів). Подав звіт для перевірки із запізненням. Програма практики виконана на недостатньому рівні. Не зробив висновки.	Здобувач має розрізнені безсистемні знання, володіє навчальним матеріалом на недостатньому рівні. Допускає помилки у визначенні термінів, що призводить до викривлення їхнього змісту. Дає неправильні відповіді на поставлені питання.
F	Здобувач оформив звіт з практики з грубими порушенням вимог (відсутня значна частина структурних елементів). Подав звіт для перевірки із запізненням. Не виконав програму практики.	Здобувач не володіє матеріалом програми практики. Допускає суттєві помилки у визначенні термінів, що призводить до викривлення їхнього змісту. Не відповідає на поставлені питання.

9. Програма практики

№	Назва теми	К-сть днів
Тема 1. Особливості професійної діяльності майбутніх фінансистів		
1.	<u>Дослідити:</u> <ul style="list-style-type: none"> - характер і сферу майбутньої професійної діяльності; - перелік посад, які може займати фахівець зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»; - професійні вимоги до фахівця-фінансиста, практичні вміння й навички, якими він повинен володіти; - вимоги роботодавців до фахівців з фінансів, банківської справи та страхування; - сучасні тенденції розвитку професійної діяльності. 	1
Тема 2. Фінансовий підрозділ органу державної влади / місцевого самоврядування		
2.	<u>Дослідити:</u> <ul style="list-style-type: none"> - законодавчо-нормативну базу функціонування органу державної влади / місцевого самоврядування та його фінансового підрозділу; - основні завдання та функції фінансового підрозділу органу державної влади / місцевого самоврядування; - організаційну структуру фінансового підрозділу органу державної влади / місцевого самоврядування; - інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності фінансового підрозділу 	2

	<p>органу державної влади / місцевого самоврядування;</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи використання баз даних, які забезпечують виконання функцій фінансового підрозділу органу державної влади / місцевого самоврядування; - перелік посад, які може обіймати спеціаліст фінансового підрозділу органу державної влади / місцевого самоврядування та його функціональні обов'язки. 	
<p>Тема 3. Особливості професійної діяльності у територіальному підрозділі загальнодержавного органу управління фінансами (Державна податкова служба України / Державна аудиторська служба України / Державна казначейська служба України / Пенсійний фонд України тощо)</p>		
3.	<p><u>Дослідити:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - законодавчо-нормативну базу функціонування загальнодержавного органу управління фінансами; - основні завдання та функції загальнодержавного органу управління фінансами; - основні завдання та функції територіального підрозділу загальнодержавного органу управління фінансами; - організаційну структуру територіального підрозділу загальнодержавного органу управління фінансами; - інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності територіального підрозділу загальнодержавного органу управління фінансами; - основи використання баз даних, які забезпечують виконання функцій територіального підрозділу загальнодержавного органу управління фінансами; - перелік посад, які може обіймати спеціаліст територіального підрозділу загальнодержавного органу управління фінансами та його функціональні обов'язки. 	2
<p>Тема 4. Суб'єкт господарювання</p>		
4.	<p><u>Дослідити:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - законодавчо-нормативні основи організації фінансів суб'єкта господарювання та його установчі документи; - організаційну структуру суб'єкта господарювання; - місце і роль фінансового відділу / фінансового менеджера в системі управління суб'єкта господарювання; - напрями фінансової діяльності суб'єкта господарювання; - основи використання автоматизованих інформаційних систем, які забезпечують діяльність фінансового відділу / фінансового менеджера суб'єкта господарювання; - перелік посад, які може обіймати спеціаліст у сфері фінансів суб'єкта господарювання та його функціональні обов'язки. 	2
<p>Тема 5. Фінансовий посередник (банк / страхова компанія / кредитна спілка тощо)</p>		
5.	<p><u>Дослідити:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - законодавчо-нормативну базу функціонування фінансового посередника та його установчі документи; - основні функції та напрями діяльності фінансового посередника; - організаційну структуру фінансового посередника; - інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності фінансового посередника; - основи використання баз даних, які забезпечують діяльність фінансового посередника; - перелік посад, які може обіймати працівник фінансової установи та його функціональні обов'язки. 	2
6.	<p>Оформлення звіту</p>	1
Всього:		10

10. Рекомендована література

1. Абрамова А.С., Жаворонок А.В. *Вступ у спеціальність*: навчальний посібник. Чернівці. 2019. 200 с.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV.
4. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР.
5. Податковий кодекс України: Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI.
6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III.
7. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 3 лют. 2016 р. № 43.
8. Про затвердження положення про Пенсійний фонд України : постанова Кабінету Міністрів України від 23 лип. 2014 р. № 280.
9. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 6 бер. 2019 р. № 227.
10. Про Національний банк України : Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV.
11. Про страхування : Закон України від 7 бер. 1996 р. № 85/96-ВР.
12. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 груд. 2021 р. № 1953-IX.
13. Третякова О.В., Харабара В.М. *Практика зі вступу до спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»* : методичні вказівки. Чернівці : Кондратьєв А.В., 2019. 32 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Державна аудиторська служба України : *веб-сайт*. URL : <https://dasu.gov.ua>
2. Державна казначейська служба України : *веб-сайт*. URL : <http://treasury.gov.ua>
3. Державна податкова служба України : *веб-сайт*. URL : <https://tax.gov.ua>
4. Державна служба зайнятості : *веб-сайт*. URL : <https://www.dcz.gov.ua>
5. Державна служба статистики України : *веб-сайт*. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Кабінет Міністрів України : *веб-сайт*. URL : <https://www.kmu.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України : *веб-сайт*. URL : <http://minfin.gov.ua>
8. Національний банк України : *веб-сайт*. URL : <https://bank.gov.ua>
9. Національний інститут стратегічних досліджень України : *веб-сайт*. URL : <https://niss.gov.ua>
10. Пенсійний фонд України : *веб-сайт*. URL : <https://www.pfu.gov.ua>
11. Рахункова палата України : *веб-сайт*. URL : <http://www.ac-rada.gov.ua>